

З. О. Сердюк

кандидат педагогічних наук, доцент

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси

serdyuk_z@ukr.net

СТРУКТУРА ШКІЛЬНОЇ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ В СЛОВАЧЧИНІ

Повноцінне входження України до європейської співдружності держав вимагає від нашої країни спрямування вектора розвитку всіх складових освітньої системи у напрямку досягнення рівня, що відповідає європейському. В умовах євроінтеграційних процесів важливим є вивчення досвіду кращих світових освітніх систем, зокрема стану, тенденцій та закономірностей розвитку освіти в різних країнах, геополітичних регіонах та у світі в цілому. Використання результатів порівняльного аналізу дослідження тенденцій розвитку вітчизняної та зарубіжної шкільної математичної освіти надасть змогу розширити межі міжгалузевого аналізу й синтезу та отримати нові дані для удосконалення системи математичної освіти України.

Серед країн Європейського Союзу можна виділити країни, які мали схожі до України характерні особливості суспільно-політичних, економічних та освітніх систем у минулому. Це країни бывшего соціалістичного табору – Болгарія, Латвія, Литва, Естонія, Польща, цих Румунія, Чехія й Словаччина, Словенія, Угорщина. Серед цих країн є й слов'янські країни, тобто країни, що мають спільні з Україною не тільки мовні, культурні й етнічні, а й освітні традиції. Для нашого дослідження ми обрали одну з таких країн – Словаччину. З середини 20 століття (післявоєнний період) Словаччина входила до складу соціалістичної республіки Чехословаччини. В березні 1990 року після розпаду Чехословаччини утворилось дві республіки – Чеська і Словацька Федеративна, а з 1 січня 1993 року – Словаччина стала незалежною державою. 1 травня 2004 року країна ввійшла до Євросоюзу. Політичні зміни в країні відобразилися і на розвитку її освіти. У 1995 році в Словаччині відбулася освітня реформа, наступна реформа – у 2008 році, і нині у освітній політиці країни відбуваються зміни.

Шкільна освітня система Словаччини має наступну структуру (табл. 1).

Таблиця 1

Структура шкільної освітньої системи Словаччини

Назва	Види	Кількість років навчання	Класи (курси)	Вік дітей
Zakladna škola	1 ступінь (початкова школа)	4	1-4	6-10 років
	2 ступінь (основна школа)	5	5-9	10-15 років
Gimnazium	8-річна (після поч. школи)	8	1-8	10-18 років
	4-річна (після осн. школи)	4	1-4	15-19 років
	5-річна (після осн. школи)	5	1-5	15-20 років
Stredna škola	2-4-річна (після основної школи)	2-4	1-2(3,4)	15-17(18,19) років
Stredna odborná škola	4-річна (після основної школи)	4	1-4	15-19 років

Обов'язковим для всіх дітей в Словаччині є десятирічне навчання. Тобто, після закінчення основної школи (Zakladna škola), можна вступити до 2-річної професійної школи (аналог професійно-технічних училищ) (Stredne školy), а потім піти працювати. Для того, щоб вступити до вищих навчальних закладів Словаччини (Vysoke školy), необхідно обов'язково закінчити гімназію та здати загальнодержавний іспит (Matura).

Математика в школах Словаччини вивчається на всіх рівнях освіти. Розподіл годин на вивчення математики, що визначається Міністерством освіти (Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky), подано у таблиці 2.

Як видно з таблиці 2, щотижневе навантаження з математики для гімназій планується загалом на всі роки навчання, тобто може варіюватися в межах цих годин між роками навчання, але в сумі дорівнювати тій кількості годин, яка визначена міністерством.

Таблиця 2

**Розподіл годин на вивчення математики в школах Словаччини
(кількість годин на тиждень) [1]**

<i>Typ školy</i>	<i>1 klas</i>	<i>2 klas</i>	<i>3 klas</i>	<i>4 klas</i>	<i>5 klas</i>	<i>6 klas</i>	<i>7 klas</i>	<i>8 klas</i>	<i>9 klas</i>
Zakladna škola	4 год	4 год	4 год	4 год	4 год	4 год	4 год	4 год	5 год
Gimnazium (s 5-ročným štúdiom)	12 годин					–	–	–	–
Gimnazium (s 4-ročným štúdiom)	12 годин					–	–	–	–
Gimnazium (s 8-ročným štúdiom)	29 годин					–	–	–	–

Шкільні навчальні програми з математики затверджуються Міністерством освіти Словаччини (MŠ SR), проте вчитель може в межах визначених програмами годин дещо змінювати зміст, порядок, змістове наповнення тієї чи тієї навчальної теми (до 30 % загалом).

Перелік підручників з математики, рекомендованих для вивчення учнями шкіл, затверджується також MŠ SR, а серед цього переліку вчитель обирає ті, які доступні (найчастіше – наявні в бібліотеках шкіл). Підручники з математики досить яскраві, кольорові, ілюстровані.

Література

1. Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (офіційний сайт). – [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.minedu.sk/regionalne-skolstvo/>

Анотація. Сердюк З.О. Структура шкільної математичної освіти в Словаччині.
Охарактеризовано структуру шкільної математичної освіти в Словацькій Республіці.

Ключові слова: Словацька Республіка, школа, вивчення математики.

Аннотация. Сердюк З.А. Структура школьного математического образования в Словацкой Республике.
Дана характеристика структуры школьного математического образования в Словацкой Республике.

Ключевые слова: Словацкая Республика, школа, изучение математики.

Summary. Serdiuk Z. The structure of the school mathematical education in Slovak Republic.
In article the structure of the school mathematics education in the Slovak Republic are determined.

Key words: Slovak Republic, school, learning mathematics.

С. О. Скворцова

доктор педагогічних наук, професор

*ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського», м. Одеса*

skvo08@i.ua

ДОСЛІДЖЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ЯК ЗАСІБ НАВЧАЛЬНОГО ПІЗНАННЯ

Навчальне пізнання – специфічний вид діяльності тих, хто навчається, спрямований на засвоєння знань та способів їх застосування з метою набуття здатності ефективно діяти в оточуючому/ професійному середовищі. Навчальне пізнання організовується ззовні – педагогом і передбачає безпосередню спільну діяльність викладача та учнів/студентів, а також тих, хто навчаються, між собою. Але ця взаємодія відбувається ще й в опосередкованому плані – між тими, хто навчається, та авторами підручників, авторами наукових теорій, положень тощо.

З огляду на те, що сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується оновленням Державних стандартів, програм, а тому й впровадженням нового покоління підручників та навчальних посібників, зростає роль авторів навчальних видань у організації навчального пізнання тих, хто навчається. Це, в першу чергу стосується авторів підручників для початкової та основної школи, які зараз оновлюються. В цій доповіді ми презентуємо досвід створення системи завдань підручника з математики, спрямованої на стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи.